

використовується при фотофіксації огляду місця події, коли необхідно створити оглядову панораму місця події.

Таким чином, графічні редактори є корисним інструментом не тільки при проведенні трасологічних експертиз, але й в інших видах судової експертизи, наприклад в почеркознавчій експертизі при порівнянні двох зразків підписів, в дактилоскопічній експертизі при виявленні окремих ознак у папілярних узорах та в балістичній експертизі при виявленні окремих ознак на гільзах чи кулі, а також при проведенні їх розгортки.

Але варто зазначити й про те, що використання графічного редактора при проведенні експертиз повністю не врегульоване чинним законодавством, а тому таке використання доцільне лише для допомоги експерту у виявленні збігів та розбіжностей в процесі порівняльного дослідження. Якщо експерт використовує редактор для незначних змін в зображенні (обрізка кадру, збільшення яскравості, контрасту, тощо), то слід зазначити про таке використання в кінці висновку експерту, а саме графі «Примітки» з зазначенням номеру ліцензії програмного забезпечення. Для використання деструктивних змін (накладення слідів один на одного, суміщення, виправлення перспективи тощо) необхідне законодавче врегулювання або внесення в методику і тому дана тема потребує подальшого вивчення.

Татаренко А.В.

студентка,

Університет управління і права

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

**ВІДМЕЖУВАННЯ УМИСНОГО ТЯЖКОГО
ТІЛЕСНОГО УШКОДЖЕННЯ, ЩО СПРИЧИНИЛО
СМЕРТЬ ПОТЕРПІЛОГО, ВІД ВБИВСТВА, ВЧИНЕНОГО
ЧЕРЕЗ НЕОБЕРЕЖНІСТЬ: ПРАВОВІ АСПЕКТИ**

Конституція України проголошує людину, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпеку найвищою соціальною цінністю в державі. Так, права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави [1].

Відповідно до п. 1.2. «Правил судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень» з медичної точки зору, тілесні ушкодження

– це порушення анатомічної цілості тканин, органів та їх функцій, що виникає як наслідок дії одного чи кількох зовнішніх ушкоджуючих факторів – фізичних, хімічних, біологічних, психічних [2].

Доктрина кримінального права розглядає причину смерті потерплого (не беручи до уваги смерть, яка настала природнім шляхом) можна лише шляхом нанесення тілесних ушкоджень. Тому тілесні ушкодження, внаслідок яких настає смерть можна поділити на три групи:

1) умисне тілесне ушкодження, що призвело до смерті потерплого, у разі якщо у винного не було умислу вбити потерплого, кваліфікується як злочин відповідно до ч. 2. ст. 121 КК України [3];

2) умисне тілесне ушкодження, в наслідок якого настала смерть потерплого, у разі якщо винний знав про наслідки, усвідомлював свої дії і до чого такі дії можуть призвести і бажав смерті потерплого, підпадають під дію ст. 115-118 КК України [3];

3) інші види тілесних ушкоджень, в тому числі тяжкі тілесні ушкодження через необережність, тілесні ушкодження середньої тяжкості умисні і необережні, легкі умисні, внаслідок яких настала смерть потерплого кваліфікуються як вбивство через необережність і підпадають під дію ст. 119 КК України [3].

Застосовуючи ст. 119 КК України [3] необхідним є встановлення наявності необережної вини, що призвело на настання такого негативного наслідку як смерть людини. Проте, дія, яка забезпечила такий результат може бути як умисною, так і ні.

Вбивство через необережність необхідно відрізнити від випадкового заподіяння смерті (казус), якщо винна особа, в момент нанесення тілесних ушкоджень потерплого не могла передбачити настання смерті від свої діянь або бездіяльності і відповідно до обставин справи не могла і не повинна була передбачити настання таких наслідків.

Аналізуючи склади злочинів вбивства через необережність та умисного тяжкого тілесного ушкодження, внаслідок якого сталася смерть потерплого (відповідно ст. 119 та ч. 2 ст. 121 КК України), можна стверджувати, що об'єктами в ст. 119 КК України виступає життя особи, а в ч. 2 ст. 121 КК України – здоров'я та життя особи; об'єктивною стороною у разі вбивства через необережність є: 1) діяння – посягання на життя іншої людини; 2) негативні наслідки у вигляді смерті потерплого; 3) причинний зв'язок між вказаними діянням і наслідками. У разі умисного тяжкого тілесного ушкодження, внаслідок якого сталася смерть потерплого об'єктивною стороною є: 1) діяння (дія або бездіяльність); 2) наслідки у вигляді тяжкого тілесного ушкодження, що спричинило смерть потерплого; 3) причинний зв'язок між зазначеними діянням і наслідками. Суб'єктивною стороною злочину, передбаченого ст. 119 КК України [3] є необережність: злочинна самовпевненість або

злочинна недбалість. Відповідно до ч. 2 ст. 121 КК України [3] заподіяння тілесного ушкодження здійснюється навмисно, а смерть заподіюється необережно. Згідно з ст. 119 КК України [3] суб'єкт злочину загальний, а за ч. 2 ст. 121 КК України суб'єктом злочину є осудна особа, яка досягла 14-річного віку [3].

Повертаючись до винесеної у заголовок теми зазначимо, що відмінність між двома суспільно небезпечними діяннями полягає у тому, що умисне тяжке тілесне ушкодження, що спричинило смерть потерпілого, має місце тоді, коли в результаті описаного у ч. 1 ст. 121 КК України [3] діяння настає смерть потерпілого, причому особливістю цього є те, що присутні два суспільно небезпечні наслідки (первинний – тяжкі тілесні ушкодження і похідний – смерть), психічне ставлення до яких з боку винного є різним. До заподіяння умисного тяжкого тілесного ушкодження він ставиться умисно, а до настання смерті потерпілого від такого ушкодження – необережно. При цьому винний усвідомлює можливість настання похідного наслідку в результаті настання первинного [4, с. 89].

Таким чином, порівнюючи ці два злочини, можна прийти до висновку, що зазначені злочинні діяння мають подібний склад злочину, але мають різну тяжкість вини і ступінь суспільної небезпеки, що підтверджується різними санкціями, передбачені кримінальним законодавством.

Враховуючи зазначені обставини вкрай необхідно в процесі кваліфікації цих злочинів, чітко розмежовувати ці два злочинні діяння.

Список використаних джерел:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. «Правила судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень»: МОЗ України; Правила от 17.01.1995 № 6. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0255-95?lang=ru>.
3. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2001. – № 25-26. – Ст. 131.
4. Гриневич Владислав. Практичні аспекти відмежування тяжкого тілесного ушкодження, внаслідок якого сталася смерть, від вбивства через необережність // Юридичний журнал. – 2005. – № 3. – С. 88-89.